

1 Trygge og moderne byer som skaper muligheter for alle

2 Det er typisk norsk å bo i by. Mer enn 8 av 10 bor og lever livene sine i byer og tettsteder. Byene
3 våre har et rikt kultur- og uteliv, bredt arbeids- og næringsliv med store muligheter til å finne
4 trygge jobber og en mangfoldig befolkning. Arbeiderpartiet vil satse på og utvikle byene våre og
5 skape trygge bydeler og lokalmiljøer uavhengig av om man lever alene eller sammen med andre i
6 en husstand.

7 Et godt hjem i byen

8 Boligprisene har blitt høye i byene våre. Boligprisveksten gjør det krevende for mange som
9 ønsker å etablere seg i byområder, særlig de med lavest inntekt og for de mange som bor alene i
10 byene våre. For Arbeiderpartiet er målet at flest mulig skal eie sitt eget hjem. Det viktigste tiltaket
11 for å få kontroll på boligprisveksten, er å bygge flere boliger. Derfor har vi satt oss som mål å sette
12 i gang bygging av 130 000 boliger innen 2030.

13 Å regulere, utvikle og bygge boliger i byene, er ofte komplisert da områder må transformeres og
14 fortettes og i mindre grad bygge ned natur. Vi vil gjøre det enklere å få frem flere boligprosjekter i
15 byene våre ved å forenkle krav, løse flaskehalser og digitalisere manuelle prosesser. Vi skal bruke
16 Husbanken aktivt for å hjelpe folk inn i boligmarkedet i pressområder og har allerede igangsatt et
17 forsøk med startlån for førstegangskjøpere.

18 I enkelte byområder skaper korttidsleie, framleie og hyblifisering utfordringer. Ikke alle ønsker
19 eller kan eie sin egen bolig. Vi skal sikre et godt og velfungerende leiemarked som sikrer trygge,
20 stabile og gode hjem for leietakere.

21 De fleste studenter bor i byene. For å forbedre studentenes økonomi og gi de gode boforhold i
22 byene er bygging av flere studentboliger det viktigste grepet vi gjør. Aldri før har det vært så
23 mange studentboliger under bygging som nå og Arbeiderpartiet satser videre med en rekordstor
24 tildeling på 3000 studentboliger.

25 Arbeiderpartiet vil:

- 26 - Igangsette bygging av 130 000 boliger innen 2030 så flere kan få et godt hjem
- 27 - Digitalisere større deler av reguleringsprosessen for nye boliger og aktivt lete etter krav
28 som kan forenkles og prosesser som kan forbedres
- 29 - Bygge minst 3000 nye studentboliger i året, særlig i pressområder
- 30 - Forsterke rollen til Husbanken som boligpolitisk virkemiddel
- 31 - Styrke seriøsiteten på leiemarkedet og sikre husleieloven som en forbrukerlov
- 32 - Gi kommunene verktøy som hindrer uønsket hyblifisering og seksjonering av store
33 boliger, noe som gir dårlige bomiljøer
- 34 - Skalere opp verktøyene og Husbankens innsats for boliginnovasjon, særlig knyttet til
35 boligsammensetning, prosjekter med alternative boligtyper/boformer og innovative
36 fellesskapsarealer og gode nabolag
- 37 - Gi kommunene mulighet til å kreve at en viss andel av alle boligprosjekter blir boliger
38 som flere har råd til, gjennom endring i plan- og bygningsloven
- 39 - Vurdere hvilke verktøy kommunene bør ha for å regulere kortidsutleie av boliger som
40 skaper dårlige bomiljø, for eksempel forbud i enkelte områder og krav til dokumentasjon
41 til utleieplattformer
- 42 - Benytte seg av muligheten for endringer i utlånsforskriften og krav til sekundærbolig i
43 områder med stort prispress når det er stor markedsusikkerhet

44 Ingen skal stå utenfor i byene våre

45 De fleste som bor i byene, lever gode liv. Samtidig har noen store byer alvorlige sosiale
46 utfordringer: Vi vet at ensomhet er en stor utfordring for mange mennesker. Geografisk deling
47 hvor enkelte bydeler har mange med lavere inntekter enn landsgjennomsnittet, og hvor
48 arbeidsledigheten er vesentlig høyere. Sosiale helseforskjeller er ofte mer utbredte, og
49 levealderen kortere. I tillegg lever mange barn i familier som sliter økonomisk og med flere som
50 befinner seg under fattigdomsgrensen.

51 Arbeiderpartiet mener at vi skal gå systematisk til verks for å bekjempe sosiale og økonomiske
52 forskjeller i byene våre. Vårt fremste svar er å sette kommunene i stand til å tilby gode
53 velferdstjenester, idrett- og kulturskoleplasser og hjelpe flere inn i jobb. Fordi flere av byene våre
54 har særskilte utfordringer med utenforskap og sosial ulikhet, vil vi satse særskilt på dem
55 gjennom områdesatsinger hvor staten inngår langsiktige avtaler mellom stat og kommune for å
56 gjøre en ekstra innsats i byområder med store levekårsutfordringer.

57 Arbeiderpartiet mener at NAVs sysselsettingstiltak skal forsterkes gjennom områdesatsingens
58 midler. For å sikre effektive og bærekraftige tiltak, bør staten vurdere å gi økt handlingsrom for at
59 midlene i sysselsettings- og utdanningsprogrammet også kan benyttes i eksisterende og
60 relevante ordinære tjenester.

61 Arbeiderpartiet vil:

- 62 - Satse på byene våre slik at alle kan leve trygge og gode liv
- 63 - Jobbe for at byene våre vokser på en måte som sikrer gode oppvekstsvilkår for barn og
64 unge
- 65 - Satse systematisk på å bygge ned sosial og økonomisk ulikhet som er størst i byene
- 66 - Videreutvikle områdesatsinger i byområder med store sosiale og økonomiske
67 utfordringer og høy andel innbyggere som lever i vedvarende fattigdom
- 68 - Områdesatsingene skal også omfatte tiltak for inkludering i arbeidslivet, frivillighet og
69 idrett, bolig, byutvikling og bostabilitet, og kunne inkludere satsninger som går gjennom
70 de ordinære linjene i det offentlige tjenestetilbudet
- 71 - Åpne offentlige bygg for frivilligheten og sammen med kommunene arbeide for barne- og
72 ungdomsidretten kan benytte offentlige idrettsanlegg gratis
- 73 - Gjennomgå og forsterke ordningen med ekstra spillemidler i pressområder
- 74 - Støtte opp under lokale initiativ som tilbyr sommerjobber og deltidsjobber til ungdom

75

76 Byer for mennesker, ikke støy, kø og trafikkork

77 Arbeiderpartiet ønsker attraktive byer med god fremkommelighet og mindre luftforurensing, støy
78 og klimautslipp. Derfor vil vi styrke kollektivtransporten i og rundt byene, både når det gjelder
79 utbygging og drift. Vi vil legge til rette for mer sykling og gåing, samtidig som vi reduserer
80 unødvendig biltrafikk.

81 Vårt viktigste virkemiddel for å nå dette er byvekstavtalene. Der samarbeider kommunene,
82 fylkeskommunene og staten om å løse transportutfordringene i byene våre. Vi vil også legge til
83 rette for forskning som skal bidra til bedre byutvikling og mobilitet og samordnet og bærekraftig
84 bolig-, areal- og transportplanlegging i byene våre. Målet vårt er bedre mobilitet som skaper rom
85 for grønnere byer og at byene når nullvekstmålet for persontransport med bil.

86 Arbeiderpartiet vil:

- 87 - Styrke kollektivtransporten i og rundt byene
- 88 - Stå fast ved målet om en statlig finansieringsandel på 70 prosent av
- 89 investeringskostnadene i store kollektivprosjekter i de fire største byområdene
- 90 - Videreutvikle ordningen med byvekstavgifter
- 91 - Utvide og videreutvikle tilskuddordningen for mindre byområder
- 92 - Gradvis innføre et nasjonalt ungdomskort som gir lavere priser for unge, lærlinger og
- 93 studenter i hele landet

94 Kriminalitet har ingen plass i våre byer

95 Byene våre er skal være trygge. Det er de ikke overalt i dag. Flere steder har vi sett en
96 uakseptabel utvikling med mer vold og gjengrelatert kriminalitet. Alle som bor og oppholder seg i
97 byene våre skal vite at Arbeiderpartiet har nulltoleranse mot enkeltpersoner og gjenger som
98 skaper utrygghet og begår kriminalitet.

99 Samtidig skal vi være like tøffe mot årsakene til kriminalitet. Det skal satses mer på forebygging
100 og kriminalomsorg, og det er spesielt viktig at unge som står i fare for å falle utenfor, gis
101 muligheter til utdanning, arbeid, meningsfulle fritidsaktiviteter og fellesskap i sitt nærmiljø. Vi
102 må beskytte samfunnet mot den utryggheten kriminaliteten utgjør.

103 Politiet skal styrkes i byene våre slik at de kan være til stede der det trengs og stanse
104 nyrekruttering til kriminelle miljøer. Vi vil ha flere politikontakter i bydeler med mer kriminalitet og
105 gjøre det enklere å samarbeide mellom politi og andre aktører som skole, barnevern,
106 utekontakter og Nav.

107 Arbeiderpartiet vil:

- 108 - Sikre trygge byer, blant annet gjennom mer tilstedeværende politi, mer ressurser til
- 109 forebygging og økt innsats mot gjengkriminalitet
- 110 - Satse på positive arenaer hvor ungdom uavhengig av bakgrunn og økonomi kan utfolde
- 111 seg som kulturskoler, idrett og fritidsklubber
- 112 - Gjøre det enklere for tverrfaglig samarbeid mellom skole, barnevern, utekontakter og Nav
- 113 - At våpenbruk skal få tøffere konsekvenser, herunder utrede en ordning som sikrer
- 114 særskilt reaksjon og oppfølging for barn under 18 år som tas med våpen
- 115 - Innføre et straffebud i straffeloven for den som bruker mindreårige til å utføre en kriminell
- 116 handling
- 117 - Etablere et program etter modell av det danske prosjektet «Aktive drenge», hvor man har
- 118 personer som 24 timer i døgnet følger opp de mest sårbare ungdommene

119